

KOMENTÁŘ

7. 1. 2022

Kulturní zařízení v Moravskoslezském kraji v roce 2020

Do knihoven v Moravskoslezském kraji přišlo v roce 2020 necelých 3,5 milionu návštěvníků, kteří měli možnost vybrat si z více než 5,0 milionu knihovních jednotek či využít 866 počítačů s připojením k internetu. Registrovaný čtenář si v loňském roce vypůjčil v průměru 41 knih. Památkové objekty v kraji navštívilo přibližně čtvrt milionu návštěvníků, 411 tisíc návštěvníků pak zhlédlo expozice a výstavy v muzeích a galeriích. Statistiky kultury byly v roce 2020 do jisté míry ovlivněny přijatými ochrannými opatřeními souvisejícími s epidemií covid-19.

Veřejné knihovny

V Moravskoslezském kraji bylo na konci roku 2020 v provozu 270 veřejných knihoven a jejich 140 poboček (lokálně vyčleněných částí knihoven (včetně pojízdných zařízení), které jsou jejich organizačními částmi a pracují pod jejich přímým vedením). Čtenáři v Moravskoslezském kraji tak měli k dispozici více než 5,0 milionu knihovních jednotek (knih, novin, časopisů, elektronických dokumentů apod.).

Tab. 1 Veřejné knihovny v Moravskoslezském kraji

Pramen: Národní informační a poradenské středisko pro kulturu

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Veřejné knihovny¹⁾	269	267	272	272	272	271	270
Pobočky knihoven	139	141	141	141	139	140	140
Knihovní jednotky celkem (tis.)	5 128	5 146	5 141	5 138	5 113	5 088	5 032
Registrovaní čtenáři (tis. osob)	168	171	146	148	144	144	123
z toho ve věku do 15 let (%)	28,3	28,0	29,4	29,9	29,8	29,8	26,4
Vypůjčky (tis.)	7 516	7 263	6 907	6 618	6 289	6 345	5 018
Návštěvníci knihoven (tis. osob) ²⁾	4 741	4 811	4 658	4 351	4 105	4 148	3 482
Studijní místa	3 983	4 058	4 140	4 083	4 111	4 189	4 192
Počítače pro uživatele	1 038	1 015	986	971	993	939	932
z toho s připojením k internetu	922	927	906	884	895	893	866
Čtenáři využívající internet v knihovně (tis. osob)	254	343	212	191	175	166	62
Prostředky na nákup knihovního fondu (tis. Kč)	37 035	37 535	37 787	39 063	38 860	40 973	40 131

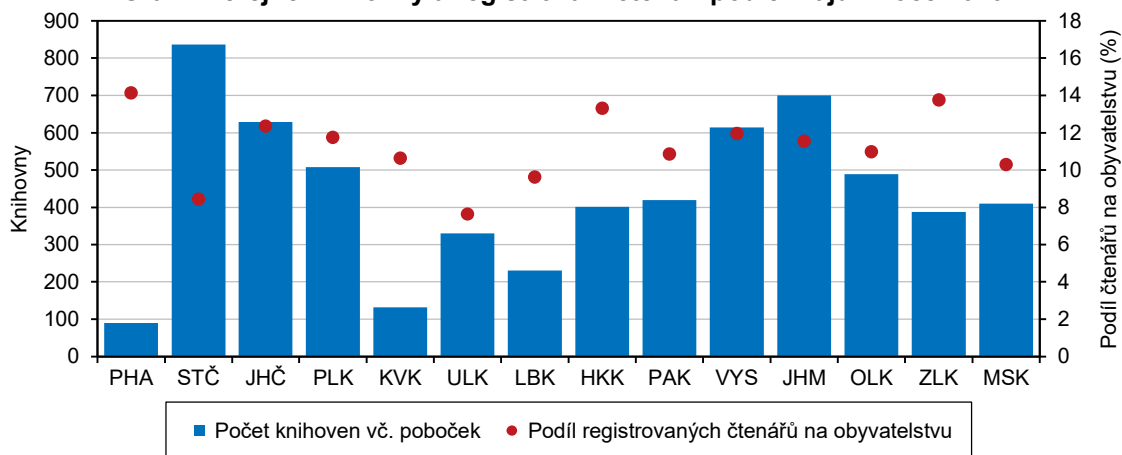
¹⁾ včetně Moravskoslezské vědecké knihovny

²⁾ včetně návštěvníků on-line služeb

Přestože nejvíce knihoven vč. poboček nalezneme ve Středočeském kraji (836), v případě registrovaných čtenářů tomu tak není. Těch bylo se 188 tisíci v roce 2020 nejvíce v Hl. městě Praze. V knihovnách na území Moravskoslezského kraje bylo v roce 2020 registrováno celkem 123 tisíc čtenářů. Jejich počty však postupně klesají, od roku 2014 o 26,7 %. Více než čtvrtina čtenářů (26,4 %) v Moravskoslezském kraji byla ve věku do 15 let, což v absolutním vyjádření odpovídalo 33 tisícům osob. Republikový průměr činil 26,7 %, z krajů dosáhla nejvyššího podílu registrovaných čtenářů do patnácti let Praha (31,8 %) a nejnižšího Plzeňský kraj (19,3 %).

KOMENTÁŘ

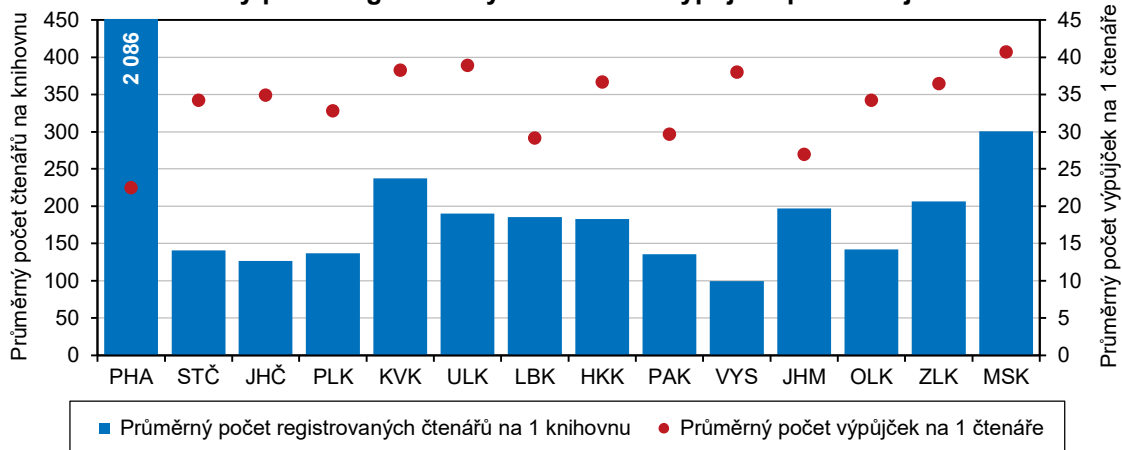
Graf 1 Veřejné knihovny a registrovaní čtenáři podle krajů v roce 2020

Pramen: Národní informační a poradenské středisko pro kulturu

Více než deset procent obyvatel Moravskoslezského kraje bylo v roce 2020 registrováno jako čtenář ve veřejných knihovnách. Pokud by měl tento ukazatel posloužit jako měřítko pro srovnání krajů, pak nejnižší podíl čtenářů z počtu obyvatel byl vykázan v Ústeckém kraji (7,7 %), naopak nejvyšší v Hl. m. Praze (14,1 %). Nižší hodnoty podílu než Moravskoslezský kraj vykazaly kromě Ústeckého kraje už jen Středočeský kraj (8,5 %) a Liberecký kraj (9,6 %).

Graf 2 Průměrný počet registrovaných čtenářů a výpůjček podle krajů v roce 2020

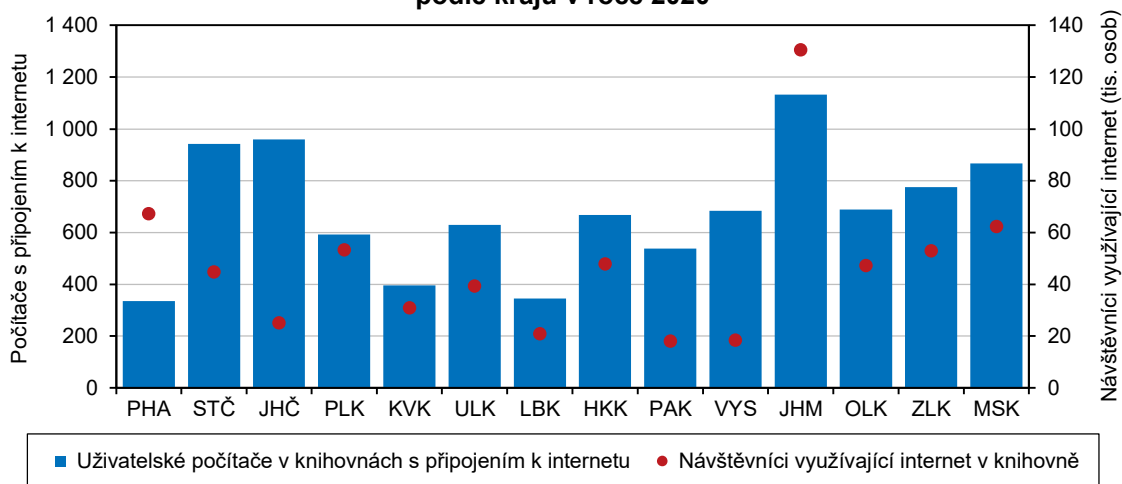
Pramen: Národní informační a poradenské středisko pro kulturu

V Moravskoslezském kraji bylo evidováno přes 5,0 milionu výpůjček, tento počet se proti roku 2019 snížil o cca 1,3 milionu, tedy o více než jednu pětinu (o 20,9 %). Registrovaný čtenář v kraji si tak v roce 2020 vypůjčil v průměru 41 knihovních jednotek, což bylo nejvíce mezi všemi kraji Česka. Hodnota tohoto ukazatele se v letech 2014 až 2019 pohybovala v rozmezí od 42 do 47 výpůjček na čtenáře za rok.

KOMENTÁŘ

Ve veřejných knihovnách jsou k dispozici také počítače. V knihovnách Moravskoslezského kraje bylo v roce 2020 celkem 932 počítačů, 866 z nich s připojením k internetu. Počet počítačů celkem i s připojením na internet se meziročně nepatrně snížil a zároveň významně poklesl i počet návštěvníků knihoven využívajících internet v knihovně, konkrétně o 103 tisíc na 62 tisíc (o 62,4 %).

Graf 3 Počítače s připojením k internetu a uživatelé internetu ve veřejných knihovnách podle krajů v roce 2020

Pramen: Národní informační a poradenské středisko pro kulturu

Památkové objekty zpřístupněné návštěvníkům za vstupné

Dalším prvkem z oblasti kulturních zařízení jsou památkové objekty s kulturním využitím, které jsou v kraji zpřístupněné návštěvníkům za vstupné. Patří sem hrady, zámky, kláštery, kostely, mlýny apod., ovšem památky, které jsou ve správě muzea či galerie, sem zařazeny nejsou (např. zámek Kunín, hrad Hukvaldy).

Tab. 2 Památkové objekty zpřístupněné návštěvníkům za vstupné v Moravskoslezském kraji

Pramen: Národní informační a poradenské středisko pro kulturu

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Památkové objekty zpřístupněné návštěvníkům za vstupné	12	11	11	12	13	15	15
Návštěvníci památkových objektů (tis. osob)	321	311	239	354	316	368	253
Pořádané kulturní akce celkem	403	373	442	527	440	367	184
samostatné výstavy	37	40	46	46	51	40	19
samostatné koncerty	29	27	26	39	39	49	29
dramatická vystoupení	30	50	36	39	39	39	23
kulturní vložky při prohlídkách	95	92	132	189	112	91	51
Návštěvníci kulturních akcí (tis. osob)	350	377	338	454	381	343	66

KOMENTÁŘ

K památkovým objektům zpřístupněným návštěvníkům za vstupné na území Moravskoslezského kraje namátkou patří:

- v okrese Bruntál – zámek Linhartovy ve Městě Albrechtice, zámek Slezské Rudoltice,
- v okrese Karviná – zámek Fryštát,
- v okrese Nový Jičín – hrad Štramberk, hrad Starý Jičín,
- v okrese Opava – státní zámek Hradec nad Moravicí, státní zámek Raduň,
- v okrese Ostrava – Důl Michal v Ostravě, Slezskoostravský hrad.

Návštěvnost památkových objektů je do jisté míry ovlivněna (ne)přízní počasí. I proto se mezi lety 2014 a 2020 pohybovala návštěvnost památkových objektů v Moravskoslezském kraji v širokém rozmezí 239 až 368 tisíc osob ročně, přičemž rekordním byl rok 2019. V areálu památek jsou často pořádány i kulturní akce, v roce 2020 se jich konalo 184 s účastí cca 66 tisíc návštěvníků.

Muzea, galerie a památníky

V Moravskoslezském kraji v roce 2020 si mohla kulturní veřejnost vybrat k návštěvě z 32 muzeí a památníků, 1 galerie a 23 poboček muzeí a galerií. Bylo v nich možno shlédnout 136 expozic a 176 výstav. Počet návštěvníků expozic a výstav v kraji v roce 2020 dosáhl hranice 411 tisíc, což bylo ve srovnání s rokem 2019 o 154 tisíc osob méně.

Tab. 3 Muzea, galerie a památníky v Moravskoslezském kraji

Pramen: Národní informační a poradenské středisko pro kulturu

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Muzea, galerie a památníky v provozu	36	34	34	34	33	32	33
muzea, památníky	32	32	32	32	31	31	32
galerie	4	2	2	2	2	1	1
Pobočky muzeí a galerií	28	29	29	25	25	24	23
Expozice	131	133	136	135	127	129	136
Uspořádané výstavy	321	315	304	312	265	287	176
Návštěvníci expozic a výstav (tis. osob)	705	667	654	712	616	565	411

Pozn.: V oblasti kulturních zařízení jsou pro potřeby statistiky využívány výstupy z rezortních statistických informačních systémů, které zpracovává Národní informační a poradenské středisko pro kulturu, Praha. Údaje v tabulkách zachycují u stavových ukazatelů stav ke konci roku (např. počet knihoven, galerií), u intervalových ukazatelů úhrn za rok (např. počet návštěvníků). Údaje jsou šetřeny za kulturní organizace, jejichž zřizovateli jsou Ministerstvo kultury, jiné resorty, kraje, obce či města, a dále kulturní zařízení zřízená církví, spolky, obecně prospěšnými společnostmi a podnikatelskými subjekty.

Kontakt:

Patrik Szabo
Krajská správa ČSÚ v Ostravě
Tel.: 595 131 220
E-mail: patrik.szabo@czso.cz